

ХРОНІКА ТА БІБЛІОГРАФІЯ

Світлана Садовенко

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ "ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОДЮСЕРА В КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРІ ХХІ СТОЛІТТЯ: ДИСКУРСИ І ДИСКУСІЇ"

5–6 грудня 2013 року Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв спільно з Українським центром культурних досліджень та Громадською радою при Міністерстві закордонних справ України була проведена ювілейна V Міжнародна науково-практична конференція "Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: дискурси і дискусії". Місцем проведення конференції вже вдруге стала актові зала Національної історичної бібліотеки України.

Ініціатором та організатором проведення конференції у 2009 році виступила кафедра музикології НАКККіМ, очолювана доктором мистецтвознавства, професором В.Д. Шульгіною.

Протягом 2009–2013 років Міжнародна науково-практична конференція "Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття" збирала відомих музикознавців, продюсерів у сфері музичного мистецтва, продюсерів та спеціалістів із продюсування у сфері шоу-бізнесу, музикантів, діджеїв, імпресарію, бардів з України, Росії, Білорусі, Грузії та інших держав. Метою проведення цьогорічної конференції було поглиблення ефективності діяльності продюсера в культурно-мистецькому просторі, зокрема, в контексті відповідальності продюсера за цілісність суспільства, створення та постійне відтворення єдиного смислового поля культури.

Тематика конференції базувалася на рекомендаціях, прийнятих на попередніх конференціях, і охоплювала такі напрями:

– концептуальні засади дослідження сфери продюсування в Україні та за її межами;

- модель продюсерської діяльності в Україні та за її межами;
- продюсерство в системі мистецької освіти України та зарубіжжя: підготовка та форми підвищення кваліфікації;
- формування особистості продюсера в контексті культурної ідентичності;
- функції культури, функції продюсерської діяльності: міждисциплінарний підхід;
- продюсування у сфері академічної музики;
- роль громадських організацій (творчих спілок, громад, товариств, культурних осередків) у діяльності продюсера;
- планування, основні напрями економічної діяльності, ефективність та перспективи розвитку, ресурси і соціальне партнерство у сфері продюсування;
- роль державних організацій в діяльності продюсера, законодавчі чинники та їх значення;
- стратегія і тактика продюсерського партнерства: етика відносин;
- функції та специфіка діяльності продюсера і менеджера;
- діяльність звукорежисера.

Відкрив конференцію В.Д. Шинкарук, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків НАКККіМ, доктор філологічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України, який привітав усіх присутніх і зачитав вітального листа від ректора НАКККіМ, доктора філософії, професора, заслуженого працівника освіти України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, академіка Академії наук вищої освіти України, члена Національної спілки журналістів України В.Г. Чернеця.

В листі, зокрема, йшлося про те, що Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв є головним науково-координаційним та навчально-методичним центром Міністерства культури України. За результатами рейтингу ЮНЕСКО у 2009–2013 роках Академія посідає Перше місце серед вищих навчальних закладів у галузі культури і мистецтв України та 78 місце серед 200 найкращих вищих навчальних закладів України. Науковцями Академії створена "Енциклопедія етнокультурознавства", що отримала Державну премію України в галузі науки і техніки. Також підкреслювалося, що високий рівень наукових праць, широке коло представлених на конференції проблем сприятимуть ефективній, результативній співпраці та новим науковим зверненням, а висновки конференції привернуть увагу наукової спільноти і стануть вагомим стимулом для подальших досліджень.

З вітальним словом до учасників конференції звернулась В.Д. Шульгіна, завідувач кафедри естрадного виконавства та теорії, історії культури НАККіМ, доктор мистецтвознавства, професор, член Національної спілки композиторів України, яка презентувала основні напрями діяльності та спеціальності кафедри і привітала всіх учасників конференції – вельми поважне зібрання відомих постатей сучасності, які були присутні на пленарному засіданні.

З нетерпінням всі присутні чекали на виступи народного артиста України, композитора Іво Бобула, відомого музичного продюсера Ігоря Ліхути, народної артистки Росії, актриси театру та кіно, кінорежисера Олени Циплакової (Росія), які привітали учасників конференції і побажали плідної роботи, високого рівня

наукових досягнень, всебічного міжнародного співробітництва. Участь відомих постатей стала справжньою окрасою науково-практичного наповнення заходу.

З вітальним словом до гостей також звернулись О.С. Стебельська, кандидат мистецтвознавства, голова Комітету з питань формування міжнародного іміджу України Громадської ради при МЗС України, голова Громадського об'єднання "Арт-Креатив" та С.І. Смілянець, заступник директора Національної історичної бібліотеки України.

На пленарному засіданні з цікавою доповіддю виступив А.А. Солов'яненко, кандидат мистецтвознавства, доцент, народний артист України, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка, головний режисер Національного академічного театру опери та балету ім. Т.Г. Шевченка, який звернув увагу присутніх на проблеми оперної режисури у продюсуванні українського класичного музичного мистецтва.

Не менш цікавою доповіддю "Продюсерство у сфері музичного мистецтва в організаційно-творчій діяльності Житомирської обласної філармонії ім. С. Ріхтера" поділився директор Житомирської обласної філармонії ім. С. Ріхтера П.Х. Доценко, кандидат мистецтвознавства, доцент, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри музичного мистецтва Житомирського інституту культури і мистецтв НАКККіМ. Доповідь викликала дискусію: однієї з актуальних проблем – щодо необхідності у сьогоденні підготовки фахівців з особливими навичками і вміннями, спрямованими на комунікацію між суб'єктом (автором твору, виконавцями) і об'єктом (слухачами, глядачами), наявності вербального посередника (професійного музикознавця, мистецького "гіда"), який реалізує свою місію в різних формах та суспільних ролях (лектор, публіцист, теле- і радіожурналіст) – торкнулася у своєму виступі доктор мистецтвознавства, професор В.Я. Редя.

Цікавими і змістовними були пленарні доповіді доктора філологічних наук, професора, члена-кореспондента МАНПО, професора КНУКіМ О.М. Холода ("Артменеджмент як соціальні комунікації: специфіка реалізації"), доктора історичних наук, професора кафедри естрадного виконавства та теорії й історії культури НАКККіМ О.О. Федотової ("Популяризація творчості американської співачки українського походження Квітки Цісик продюсером Алексом Гутмахером"), доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри суспільних та політичних наук НАУ, Лауреата премії ім. М.П. Грушевського, відмінника освіти України А.І. Павка ("Продюсер як об'єкт культурологічного аналізу") та заслуженого артиста України, доцента КНУКіМ К.В. Стеценка ("Структура продюсерського проекту в культурних індустріях").

Вельми цікавою і очікуваною стала для присутніх пленарна доповідь "Тенденції розвитку сучасного кінематографу Росії та України: аналіз, перспективи, діалог" і майстер-клас відомої актриси театру та кіно, кінорежисера, народної артистки Росії О.О. Циплакової (Росія).

У пленарному засіданні також узяли участь: Л.І. Данчук, кандидат мистецтвознавства, професор, народний артист України, директор Житомирського інституту культури і мистецтв НАКККіМ, завідувач кафедри театрального мистецтва ("Продюсерство в умовах сучасної театральної освіти в Україні: здобутки і проблеми"), В.В. Солодовник, кандидат економічних наук, заступник

директора з наукової роботи УЦКД Міністерства культури України ("Розвиток кінопродюсерства в Україні"), С.М. Садовенко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (Ph.D.), с.н.с., доцент, заступник директора з науково-технічної роботи УЦКД Міністерства культури України, доцент кафедри естрадного виконавства та теорії, історії культури НАКККіМ, куратор проекту ("Створення пісенного хіта у сьогоднішні: проблеми, перспективи, приклади"), О.Л. Зосім, кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри естрадного виконавства та теорії, історії культури НАКККіМ ("Пісенний жанр у соціокультурному просторі України"), В.В. Неволов, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач лабораторії УЦКД ("Популяризація театрального мистецтва в світовій театральній практиці та в театрі пострадянської України"), Г.В. Карась, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри хорового диригування Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ("Особливості менеджменту української музичної культури в діаспорі"), О.О. Різник, кандидат мистецтвознавства, завідувач лабораторії УЦКД ("Особливості концертної діяльності професійних творчих колективів та державних концертних організацій у 2011–2012 роках").

Окрасою конференції стали концертні виступи творчих колективів, серед яких: вокальний ансамбль ГО "АРТ-КРЕАТИВ" м. Києва та творче об'єднання "Зоряне намисто" Дарницького району м. Києва (керівник Олена Стебельська); Віталій Ісаєв та вокальний дует Мідея і Адріана Наруцькі зразкового художнього колективу "Театр пісні "ЛАДОНЬКИ" Центру позашкільної роботи Святошинського району м. Києва (художній керівник Світлана Садовенко).

До програми конференції входило проведення секційних засідань ("Культурологія у розбудові громадянського суспільства в Україні" та "Самореалізація молоді в культурному просторі XXI століття") і Круглого столу на тему "Професійна діяльність продюсера: традиції, динаміка, перспективи" (модератори В.Д. Шинкарук, В.Д. Шульгіна, С.М. Садовенко, Г.О. Ліфінцева).

В рамках цього річної конференції було проведено Всеукраїнський конкурс науково-методичних та творчих робіт (on-line). До складу поважного журі цього конкурсу увійшли провідні фахівці Інституту мистецтв та Інституту післядипломної освіти НАКККіМ. На розгляд журі було представлено роботи: Бондарчук Н.В., Рахуба Л.С. (викладачі-методисти Жашківської ДМШ Черкаської обл.). "Сонячна дорога пам'яті". Сценарій вечора-пам'яті народного вокально-інструментального ансамблю "Бояничі"; Ганудельова Н.Г. (директор ДМШ м. Бориспіль). "Традиційні аерофони українських Карпат": навчально-методичний посібник для шкіл естетичного виховання; Криштопа Л.А. (викладач I категорії музично-теоретичних дисциплін ДШМ, м. Українка). "Музичне лото": навчально-методична розробка для учнів початкових навчальних закладів; Новікова І.Л. (член Національної ліги композиторів, зав. фортепіанним відділом ДМШ г. Алупки, АР Крим). "Картинки з дитинства": фортепіанний збірник для дітей; Пісковець Л.В. (старший викладач сольного співу ДМШ м. Бориспіль), Корсун Т.О., старший викладач фортепіанного відділу ДМШ м. Бориспіль). "Фрагмент українського весілля у місті Борисполі середини XIX століття, записаного П. Чубинським": методична розробка сценарію театралізо-

ваної постановки; Татаурова Л.І. (викладач вищої категорії ДШМ м. Обухів Київської області). "Сольфеджіо": навчально-методична розробка для учнів 3 та 4 класів шестирічного терміну навчання ДМШ, ДШМ.

Результати конкурсу будуть виголошені окремо.

На конференції були підняті питання, що стосуються академічної музики (оперно-балетна, симфонічна, камерна), функціонально споріднених щодо неї джазу, "інтелектуальної" (в т.ч. бардівської) пісні, музичного ретро (відроджені жанри й напрямки побутової та міської розважальної музики минулих епох), музичного фольклору, які можна об'єднати у функціональну групу "некомерційних", так званих "нішевих" напрямів музичного мистецтва.

Проведення конференції в черговий раз показало серйозність і актуальність піднятих проблем, даючи поштовх до подальшого творчого розвитку як присутнім учасникам конференції, так і добре резонуючи серед інших навчальних закладів, надаючи поважного іміджу Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Конференція також підтвердила запит серед студентської молоді щодо навчання за спеціальністю "Музикознавець, продюсер, викладач фахових дисциплін", що дає змогу констатувати актуальність розгляду питання щодо можливості поновлення набору студентів з нового навчального 2014–2015 року зі спеціальностей на ліцензовані кафедрами естрадного виконавства та теорії, історії культури рівні "бакалавр", "спеціаліст", "магістр".

Варто зауважити, що необхідність підготовки фахівців з продюсування музичного мистецтва, непридатність (або неповна придатність) для цих потреб спеціалістів із продюсування шоу-бізнесу викликана суттєвою відмінністю цих напрямків та їх місця в суспільстві від напрямків масової культури (як предмету продюсерської діяльності у сфері шоу-бізнесу).

Продюсер у сфері музичного мистецтва має володіти низкою навичок та досвідом, суттєво відмінними від продюсерів у сфері шоу-бізнесу, а саме:

- знати специфіку аудиторії і володіти навичками роботи з нею;
- бути обізнаним щодо специфіки інтересів авторів і виконавців у різних напрямках музичного мистецтва, мати навички налагодження контактів з концертними організаціями, авторами та виконавцями у згаданих сферах;
- знати специфіку благодійництва у сферах некомерційної діяльності і володіти підходами щодо залучення благодійницьких коштів на розвиток "некомерційних" напрямів мистецтва і здійснення конкретних культурно-мистецьких проектів у цій сфері;
- усвідомлювати винятково високу роль засобів популяризації різноманітних напрямів музичного мистецтва як неодмінних складників його функціонування, володіти засобами та навичками залучення професійних музичних критиків, лекторів-музикознавців, фахових теле- і радіо-оглядачів музичних явищ, налагодження контактів зі ЗМІ щодо популяризації музичних напрямів та конкретних культурно-мистецьких акцій у цій сфері.

Не викликає сумніву актуальність подальшого проведення Міжнародної науково-практичної конференції "Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: дискурси і дискусії" та розгляду питання щодо віднов-

лення на кафедрі естрадного виконавства та теорії, історії культури НАКККіМ спеціалізації "музикознавець, продюсер", започаткованої зазначеною кафедрою з 2009 року. Вагомим аргументом є й той факт, що викладачі кафедри у короткий термін досягли значних позитивних здобутків у впровадженні професійного навчання музичних продюсерів в Україні.

Юлія Бентя

"ЕСТЬ ТОНКИЕ ВЛАСТИТЕЛЬНЫЕ СВЯЗИ..."

**Рецензія на монографію Валентини Реді
"Есть тонкие властительные связи..."
Интегративные процессы в музыке
Серебряного века. – Київ: НАКККіМ,
2010. – 320 с.**

В історії мистецтва є ціла низка загадкових "вічних питань", до розв'язання яких намагається наблизитися кожне покоління дослідників: у який спосіб і чому один художній напрямок змінюється іншим і чи можливо "переказати" ідею одного виду мистецтва мовою іншого? Переконливих і не дуже концепцій створено безліч, але жодна з них не є

задовільною, вичерпною. Мистецтвознавці приречені ходити колами, припускати, аналізувати, робити точні висновки із часткового знання та непевні прогнози на майбутнє, яке все одно буде зовсім інакшим, ніж ми його сьогодні уявляємо. Зрештою, де є точки дотику музики та живопису чи танцю і літератури? В сюжеті, композиції, біографії митців, філософії доби, історичних катаклізмах?

Доктор мистецтвознавства, багаторічний викладач київських мистецьких вишів, музикознавець Валентина Редя вчинила героїчно: спробувала дати відповіді на всі ці безнадійні запитання – і виграла. Перемога її монографії, присвяченої мистецтву Срібного віку, насамперед у тому, що авторка не пише "взагалі і про все", не намагається з наскоку взяти Єверест, а кожне з великих "вічних питань" розбиває на менші, підкріплює їх конкретними викладками – і дає аргументовані, точні та структурно довершені відповіді.

Лише перший із чотирьох розділів дослідження, до того ж найменший за обсягом, можна назвати суто теоретичним ("Інтегративні процеси в мистецтві як дослідницька проблема"). Решта три ("Ідея синтезу мистецтв у російській художній культурі кінця ХІХ – початку ХХ століть: теорія і практика", "Діалог культур: "вертикаль" і "горизонталь"", "Діалог мистецтв як фактор оновлення жанрово-стилістичних параметрів музики") до краю насичені конкретними творами різних видів мистецтва та їх трактуванням.